

Szerkesztővel értekezni lehet mindennap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, felírtok és hirdetések.

Hirdetéseik nyilvánosan számlátnak.

MURAKÖZ

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 4 frt
Fél évre . . . . . 2 frt
Negyed évre . . . . . 1 frt
Egyes szám 10 kr.

Hirdetések még elfogadtnak:

Budapest: Goldberger A. V. és Ekestein B. hird. irod. Bécsben: Schalek H., Dukas M., Oppelik A., Daube G. L. és társánál és Herndl. Brnben: Stern M.

Nyitár petitsora 10 kr.

MAGYAR és HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ és SZÉPIRODALMI HETILAP.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A »Muraközi tisztú önszegélyző szövetkezet«, a »Csáktornyai takarékpénztár«, a »Muraközi takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

Szent-István.

Ezüstszerű felhők közt az égen
Aranycsillagok ragyognak szépen,
Édes hangon zeng a csattogány
A kertben virító rózsafán
Harmatcsepp reszket a gyöngyvirágon...

Ott nyugszik a szent király az ágyon
Hófehér párnáján csendesen
Édes álmat alszik boldogan,
Nem zavarja álmát semmi sem.
Boldog álmat alszik a király...

És im édes, boldog álminál
Édesebb mit szenderegve lát:
Kisdedével hőlilomkarján
A szepőlötelen szűz Máriát
Rózsák, szép fehér rózsák között.

»Dicső király vagy oh István király!
De bú, de gyász borítja szivedet.
Mehalt fiad s szived reménye volt,
Kit elveszítél, édes gyermeked.

Szerette szived, hön szerette őt,
Lelked azóta gyászba öltözött.
Ott lent a kápolnában gyertya ég —
Amint imázik az oltár előtt,
Meglátod majd az angyalok között.

Kelj fel király! a kápolnában ott
Találd őt, szűz Imre herceget,
Ki angyalokkal földre szálla most
És elhagyá egy perczre mennyeket!*

Kinyilik a szobajtó halkan,
Bérenczgyilkos lép be rajta.
Kezében fényes aczélgylkot,
Szive reszketelt, amint tartja.

Megy előre a király ágyáig
És megáll a gyilkos ottan,
S hallja mint a néma éji csendben
A királynak szive dobban.

Felemelve már a tör kezében,
Fel magasra... s ime! döbben,
Elejti a fényes aczélgylkot,
Mely a pallón nagyot csörren...

Mert álmából a király felébredt!
És a gyilkos félve áll ott,
Térdre borul s kegyelmet könyörgvén,
A nagy király megbocsájtott.

Áll a király a kis kápolnában,
Látja ott szűz Imre herceget,
Amint az oltár előtt letérdelt
S az angyalok dicsdalt zengenek.

Szép szűz Imre hercegnék szemében
Ragyogó gyöngy, halakönyv fakadt,
Hófehér lilomszál kezében,
Ugy könyörg az oltárkép alatt.

Szive hő fohászt regeb a képhez:
»Ilála néked drága Szüzanyám!
Hogy a gyilkostól mególtalmaztad
És felébresztetted jó atyám!«

»Dicsőség néked boldogasszonyunk,
Ég fényes csillaga!
Piros, fehér rózsánál ékeesebb
És gyönyörűbb anyja!

Órangyalom, édes szűz Máriám!
Te légy oh Védányánk,
S boldog leend mi árva nemzetünk,
Édes magyar hazánk!*

Dicső királyunk, szent István királyunk!
Hozzád szívünk szerelmével kiáltunk:
Könyörögi mi értünk s kérd Szüzanyánkat:
Szeresse drága szép magyar hazánkat!

Bálintffy Bálint.

A „Muraköz“ tárczája

Kirándulás a dobsinai jégbarlanghoz.

(Folytatás és vége.)

A terem közepén alakult sírkövek s szélén hallgatagon lecsüngő vízuhatang, három jégoszlop, Beduin sátor, kád igen sokszor szemlélték mozulatlanságukkal ellentétes vig korcsolyázó csoportokat.

Nem kevésbé érdekes s talán meglepőbb, mit innen folyóan leszálva az alsó emeleten látunk. Itt tűnik fel egy olyan jégörmeg, milyen csak a sarkvidéken látható, t. i. a nagy terem alapját képező 20 méter magas, 200 méter hosszú jégfal, közepén kivájva, 10 méter hosszú akna egy mesterségesen készített jégzobával, melynek jégkirály palotája a neve, körül fapadokkal, közepén asztallal, melyen a látogatók itt hagyott névjegyei halomra gyűltek össze. Itt a jégretek — s ezekből következtethetünk az egészre, — viztiszták, alabástromszerűek s néhány ozentiméter vastagságban váltakoznak.

Érdekes jégképződmények még: a levelekkel, virágokkal teljes Lugas, alagút, majd a borzadalmas, szép nagy üregű Pokol, Luc iferrel, hol szelid, enyhe képet hiába keresel, minden zord és vad, mi körülvesz, itt, hol a bizarr szirt, látogató hasadékok, szirt görgetegek, leszakadó hatalmas sziklák a legnagyobb rendetlen-

ségben vannak egymásra keresztül-kasul hányva. Tovább esik a Függyő, a 15 m. magas Orgona, a 22 m. széles Gyémántfüggyő, a Niagara vízuhatang, Ozlopcarnok, mind igen találó elnevezésű csodás tárgyival. A Pokolból hosszú meredek lépcsőzet vezet fel ismét a kis terembe, hol még most is nyomait látjuk azon jégbe vágott lépcsőknek, melyeken első időkben — mondják, még nők is — bejártak e világsodát. S e primitív utat látva, borzalommal gondolunk azon merész vállalkozására, kik kíváncsiságukat ily kétése sikerű expedíció árán igyekeztek kielégíteni.

Ezen főreszkek mindegyikét számos jégzsálag, kristály, gyöngyszor, rojt, jéglemez, csapok, levél s lombok környezik, melyeken a fényes viágítás sugarai megtörve a csillogó ég ragyogását állítják elénk. A jégörmegek nagysága, képe hasonlóképen változatos. Keskeny, majd 30—40 méter magas, sőt ismeretlen kiterjedésű síma, lejtős, hullámozó s szakadozott jégretekeket láthatni szelid, hullámos felületeikkel, majd pedig kiálló szögleteikkel s hegyes csucsaikkal köleszőnőznek zord hangulatot e föld alatti mely üregnek.

A barlangnak összes kiterjedése 8874 □-méter, melyből 1717 □-méter jégterület 1 millió métermázsánál nagyobb súlyjal; 1703 □ m. pedig sziklás felület. Átlagos évi középhőmérséke (+3.78—4.2=0.275 C.) állandóan a fagyponthoz alatt áll. S daczára, hogy a barlangbeli hőmérséklet s a külső levegő hőfoka közt szoros viszony létezik — 3 évszakban olvad s külső víz is jő be, télen pedig lagy — a barlangnak magas északnak néző fűkése szikla, felső eltorlaszolt, alsó nyílása s lefelé tartó irányba a barlangbeli levegő lehűlését s állandóan alacsony fokon maradását eszközlik; ebből a befolyó víz jéggő-

fagyása s a jégnek állandó megmaradása következik.

Az egy órai felejthetetlen emlékü kőborlás után a rend parancsára engedelmessé, kénytelen kellett vesztünk bucsut a halott, megdermedt, de mégis oly sokat s oly szépen regéit óváltól. Az ajtón kilépev álmaink, melyek előbb oly néma csendben ringattak ölköben, elröppentek s a viruló természet viszontlátásakor elénk egén messze futottak ama fellegek, melyek ködös színe csak pár perczel előbb is annyira lekötő egész figyelmünket, melyből a külső, melegevel megcsapó lég kibontakoztatni elég kegyetlen vala.

Ezen képzeletünket messze felülmúló tapasztalás hatása alatt alig vesszük észre, hogy a vendéglő ozlopcarnokába érünk vissza, hol először a vendéglőnyvbbe írjuk be nevünket, majd a gazdagon felszerelt vásárunk »Dobsinai jégbarlang« jelzős, vagy annak részleteit feltüntető képeket, albumokat, kigyókö, különféle fa, papírs s más házi ipari ág által produkált tárgyakat s aztán akaratlanul is a prózai élvezetekhez nyulunk. Ugyanis az üveges verendán ülve s a vidék ékességében elmerülve fogyasztjuk el igen izletes, jó ebédünket, mely egy olcsóságával, mint izletesével egyaránt hirdeti ugy D. város minden irányban kiterjedő gondoskodását, mint Gőmör vendéglőnek vendégei iránti szives, lekötő figyelmét is.

A vendéglőben s környékén épült kényelmes és csinosan berendezett nyaralók meglekítéssel töltött pár óra alatt szerzett tapasztalataink, mint hazánknak egészségünk s szórakoztatásunkra oly kifogástalanul ellátott más üdülőhelyein, itt is azon szomorú s még mindig jogos kérdést vetettük fel elménkben: miként van az,

Közigazdaság.

Hogyan kell mézet szüretelni anélkül, hogy a méheket megfojtanók?

Egyáltalán nem lehet helyes, okos dolog a méheket megfojtani azért, hogy felesleges mézöket elvegyük — ha az elkerülhető.

A tehenet megtudjuk fejni, a birkát megnyirni. Egyiket sem öljük meg, hogy felesleges tejét, vagy gyapját vagy gyapját elvegyük és a magunk hasznára fordítsuk. Vajjon lehetne-e a méhet is így megfejni vagy megnyirni?

A méhet sem megfejni, sem megnyirni nem lehet; hanem, amint azt köz-méhésznyelven mondják, — meg herélni igen.

A megerelés mestersége abban áll, hogy a méhészek ősszel (szeptember végén vagy október elején) — akkor t. i. mikor a magméheket válogatják, a nagyon súlyosnak lépéből, ha már egyebet nem tudnak is, legalább a két oldalt levő u. n. vese lépeket vágják ki, ezt nevezik megerelésnek. A méhészt tehát a nélkül, hogy a méheknek nagyobb ártalmára lenne, kivág a magnak meghagyott kashból két darab lépet. Vajjon, hogy nem jött-e azon ötlete, hogy ha már két darab lépet kitudott vágni, megpróbálja még többnek is a kivágását?

Az bizony csak azért nem jött, mert az emberek megfoghatatlan nagy irtózással vannak a méhek szurása iránt. Azért inkább megfojtják a méhet, minthogy kitegyék magokat egy-két méhe szurásának. De hát elég az azon, a lépeket ki lehet vágdosni; és pedig a kas aljától kezdve fel egész a csucsáig. Tanításaim közben számtalanszor igazoltam ezt.

Azonban, egyáltalán nem akarom azt vitatni, hogy az oly könnyű dolog lenne; bizony az embert sok méhe megszurja. Épen azért nem is lehet csodálkozni, ha a kezdők, — akik még a méh szurást meg nem szokták s a méhekkel a kellő higgadsággal nem tudnak bánni, — az ilyen műtétől néhány szurás után megszöknek;

hogy e tapintattal berendezett nyaraló helyünk oly kevés állandó vendéget tud magának megnyerni? És itt újból a külföldre való vételes vándorlás jutott eszünkbe, pedig elmondhatjuk, hogy aki a dus fenyves levegőjű, szép tájéku s nevezetesen kirándulási helyekben (időszaki forrás, Élesek, Királyhegy, Poprád, Huszparok, Tátrafüred, Tátrahegyesség stb.) gazdag s e mellett egészséges szobákkal, igen jó vendégülvétel ellátott nyaraló helyet óhajt, az bátran, csatlakozás veszélye nélkül jöhet e szép tájra. Vagy hol találhatni ma minden szükségességekkel berendezett szobát kiszolgáltatással s személyenként uri kosztal havonként 50 frtért? Azt hiszem sehol. Ez pedig nem fictio, hanem valóság, melyről minden, itt megfordult vendég köszönettel tesz tanubizonyságot.

Idő-, kedély- és mellbetegeknek s kik a nyar forrása elől kellemes szórakoztató helyre kívánnak jutni s ott ocsón, megelégedetten élni, azoknak a legmelegebben ajánljuk a jégbarlang kies környékén nyáron át időzni.

Még csak azt említem meg, hogy évenként a barlang megnyitása — május óta októberig — mintegy 3000 vendég látogatta e helyet — köztük 40-50 család állandó tartózkodás céljából, — kikre igen előnyös hatása, hogy a városban mint a barlangnál s fuvar-jelleteknél mindenütt csak a város által megállapított mérsékelt díjak fizetendők; s elektromos világítás behozatala óta pedig 2 frt belépődíj mellett fél 11—2 óráig bármely kis társaság megtekintheti a barlangot s így ez is most olcsóbb, mint azelőtt, mikor faklyát lámpát s vezetőt külön kellett fizetni s a világítás sem volt oly időkeletes, rojnt jelenleg.

Felméri.

vagy éppen azt meg sem próbálják. De tény az, hogy ki lehet vágdosni 11a pedig ki lehet, akkor nincs helyes ok, hogy mi a méheket — és pedig a legerősebb méhtörzseinket megöljük csupán azért, hogy mézükhöz könnyű szerrel hozzáfussunk.

Mind a mellett éppen nem szükséges, hogy mi magunkat a méhek szurkálásainak kitegyük, mert van egy méhészeti mestermű, a melylyel segíthetünk magunkon és czélt érünk a nélkül, hogy magunkat a méhek szurása veszedelmének felette kitennénk; ez pedig a kidobolás műtete. A legtöbbben tudják ezt, de nem gyakorolják. Kidobolva a megszüretelendő kashból a méheket; miután azok már nincsenek benne, minden veszedelem nélkül, — egész könnyűséggel kivagdunk annyit mézet, amennyit akarunk, — illetőleg a mennyit jónak tartunk.

A kidobolás műtete pedig a következőképpen történik:

Megjegyzem, hogy mikor a méhekkel akarunk bánni, czélszerű, ha magunkat valamely füstölő szerrel látjuk el. Vannak többféle füstölő eszközök. Legczélszerűbb és legkellemesebb azonban a pipa vagy szivar.

Az első mindenestre az, hogy két fuvat füstöt fujjunk a röplükön át a kashba. Azután valamely erős késsel, vagy más feszítő eszközzel feszítsük fel a kást; a mely rendszerent a méhek által letapasztva szokott lenni. Csendesesen felfeszítvén a kást, a méhek nem fognak felzudulni és nem fognak szurni. Aztán egész csendesesen, óvatosan felfordítjuk a kást s így felfordítva valamely lukas asztalra, vagy tobzásba bele állítjuk.

Ekkor szintén kell a méhek közé egy két fuvat füstöt fújni. Azután rá fordítjuk azon üres kást, a melybe a méhek beledobolandók lesznek. Mikor ezeket így összeillesztettük, összefoglaljuk sodronykampókkal, hogy szét ne essenek. Majd egy nagy lepcővel körülkötjük, hogy az a röplükakat és minden hézagot befogjon úgy, hogy a méhek sehol ki ne jöhessenek. Így hozzá készülve levén, a két kást az ölünkbe fogjuk és elkezdjük az első vagyis a méhekkel telt kást két kezünkkel dobolni. Dobolunk egy-két percig. Ekkor elhallgatunk, hogy időt adjunk a méheknek magokat mézzel tele szivni. Tapasztalásból tudjuk, hogy a méhek akkor is a mikor magoktól rajképpen akarnak a kashból kijönni, előbb tele szivják magokat mézzel. A mint t. i. a raj meg akar indulni, az a csomó, mely már 3-4 napon át ott lógott kint a kas előtt — visszafordul a kasha s tele szivja magát mézzel, hogy legyen majd utralója; és akkor indul meg rajképpen. Szintugy, valahányszor a méhek háborgatva lesznek, — első dolguk, hogy a méznek neki esnek és telesszivják magukat. Így van ez a kidobolás alkalmával is; azért kell nekik időt engedni. Várunk tehát egy-két percig. Majd folytatjuk a dobolást a kas legfenekén kezdve. A mint a kást az ölünkben tarjuk, jól odaügyelünk, hogy merre indulnak meg a méhek.

A merre megindultak oda fordítjuk a kást és ott dobolunk; lassan, csendesén, utánuk.

Elhamarkodni nem szabad, mert ha egyszer elejébünk csapunk, akkor azután csakugyan nem fog a kidobolás sikerülni.

Mert a méhek összezavarodván, magok sem tudják, hogy merre menjenek. Dobolunk tehát mindaddig, míg a zugásról halljuk, hogy a méhek már az alsó kas kari-

májánál vannak. Ide érven; mindegy a háttárszere. — nem fognak egy könnyen az ő régi lakásuktól megválni, összes élelmüket, vagyonukat ott hagyni. Azért is ekkor megfordítjuk a kasokat, hogy az üres legyen alól; és most hirtelen hozzá zökkenjük a földhöz; vagy még jobb valamely puha anyagra; — p. u. egy kéve zsupra — rázökkeneni, nehogy a felső kas lépei leszakdozzanak.

(Folyt. köv.)

Dömötör László
méhészei vándortanió.

Perlaki élet.

Aug. 12.

Ha valaki azt hiszi, hogy az élet itt is oly pezsgő és vidám, mint más haszonra városlan, az szörnyen csalódik. A mi társas viszonyaink ma annyira élőkire állítják, hogy mit sem különböznek a doge-palota beretva-hídjától, melyre ha valaki rálép, biztosan leszámolt a békés élet jámbor követelményeivel. Perlakra az áldásos nap melege (legalább az értelmiség szomorú állapota szerint) csak lopva sűt, mintha attól tartana, hogy a visszas társadalom sólet följai markánabb körvonalat öltenek.

Szánalomra méltó ez a mi helyzetünk! Hisz csak egy vizsga-tekintet kell falaink közt s már is észrevevesszük, hogy el-el-borul a nagy természet, akárcsak a gyomorhajós athléta arca.

Beteg ez a mi városunk, de azok, kik gyógyítani lennének hivatva, sakterkéslen ápolják a szenvedőt. Elalélitan felszikk pénzösszalmáján, diszes ágát és nyugalmát már korábban elemelte az okosabb gyógykezelők könyörűlete. — Isten legyen nekik irgalmas!

..... Ugy-e! Kedves Szerkesztő ur: ön ezt nem érti? Ne is értse. Kiki értelmezze úgy, amint akarja.

Hanem túl a sötét képen mégis csak lel szemünk egy kedves pihenőt — mint a fáradt vándor az alföldi róna délibábján — néhány pillanatra emelenghetünk. E picziny vázon találkoznak azok, akik talán még sem gyűlölik egymást. Itt nem üldözi őket ádáz tekintet és — mint a pásztor-gyerekek a szabad természet lágy ölen — épen azért még szíveskednek is engedik magukat ragadtatni. Ha aztán napnyugtával föl-ébred az ezüstragyogó hold, úgy meg-megbámulja a pajzán mulatókat, hogy némelykor pirkanaig is szórja mosolygó derűjét.

Ilyen volt legközelebb vasárnap este a tűzoltók nyári mulatsága, mely csupán az aranyos Aurora piros ajkának intő szavára kezdett zajongó jökedvével alábbhagyni.

Amily kerestelen volt azonban a résztvevők kedélyhűlámzása: oly fokban lelt érezhetővé a távolmaradottak jelentékeny száma.

Ijja! a különválás divatos betegsége erős chinai falá nótt.

Nagyon melegen kell megemlékeznem a honunkban messze földön is elismerést aratót Hagyi Gyula imitátorról, ki hétfőn este csakély, de válogatott számú közönség előtt csillogtatta színi tehetségét. Megkapó ügyesség rejlett minden mozdulatában és hanghordozásában. Az a szin-padi alakítás, melyel rendelkezik, bármely hazai színházban ünnepeit tehetné. A „borbély”, „színes”, „zsidó”, jezsuita s más bemutatott alakok, azokkal a gyors arcváltozatokkal, valóban bámulatható a szemlélőt.

Mint nem egészen érdektelen dologról meg nem feledkezhetem azon teljesen ép két emberi csontvázról sem, melyet a munkások dr. Tersánczy ügyvéd háza alatt pinceszás közben jó két ónyai mélységben találtak. E csontvázaknál különben csak az a nevezetes, hogy a földréteg, mely őket körülvette, méternyi kerületben tisztán sárga homok; e helyen temető soha nem volt s közelükben annak semmi n, oma sincs, mi eltarítottásuk mellett szolána a mi küönösebb, a csontvázak lábakkal egymás közelében derékszög alakjában nyugodtak. Nem lehetetlen, hogy néhány évszázaddal ez előtt a rakonczatlan; Dráva erre folyt s ma sem szokatlan áldozata — mint a rabló felteve őrzött kincseit — iszaprétegekbe burkolta be. Azt vélem, gyi kosság esete fónn nem forog, hac ak a csontvázak különös felvése nem enged gyanura okot. Akkor is — lehet — fél évezreddel állunk szemben.

Szilaj Pista.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Árállyi adomány.** A királyi Ő Felsége Muraköz-Dráva Szent-Iván község részére tüzoltói célokra 80 forintot adományozott.

— **Helyezés.** Valló Vilmos székelyudvarhelyi főreáliskolai tanárt, a csáktornyai polgári iskola volt igazgatóját a vallás-és közoktatásügyi miniszter ur a kassai áll. főreáliskolához helyezte át.

— **Helyezés.** Brezanóczy Béla alsókubini polgári iskolai rendes tanítót a vallás-és közoktatásügyi miniszter ur a helyb. polgári iskolához helyezte át hason minőségben.

— **Hírvetés.** Vargha Tivadar okl. tanítót a csáktornyai áll. tanítóképezdének folyó tanévben végzett növendékét a vallás-és közoktatásügyi miniszter ur a perlaki állami elemi népiskolához rendes tanítónak nevezte ki.

— **Véglegesítés.** Csiszár József rácz kanizsai állami elemi népiskolai tanítót a vallás-és közoktatásügyi miniszter ur jelen állásában végleg megerősítette.

— **Hírvetés.** Karl Rezső csáktornyai uradalmi őrök a magyar-óvári állami gazdasági tanítéshoz ösztöndíjas segédde neveztetett ki.

— **Hangverseny.** Tóth Lajos csurgói születésű zongoraművész, a budapesti orsz. zeneakadémia volt növendéke szeptember első felében Csáktornya hangversenyt rendez. Felhívjuk a zenekedvelők figyelmét előre is e hangversenyre, melynek rendezését a fiatal művész helybeli barátai készítik elő.

— **Hírvetés.** Policzer Adólf csáktornyai déli vasúti tiszt Szombathelyről eljegyezte Reinfeld Regina kisasszonyt, Goldstein Béla helybeli állomásfőnök kedves sógoróját.

— **Csáktornya** s vidékén összpontosított dragonyos és uhlánus ezredek bevégeznék gyakorlataikat, e hó 12-én eltávoztak vidékünkéről. A gyakorlatok rendszeresen Székelymezőn tartattak, melyek kiválóan alkalmasnak bizonyultak e célra. A gyakorlatoknak sok nézője akadt a városból. A tisztek 10-én este a „Hattyú” vendéglő disztermében mintegy 100 terítékű bucsubankettót rendeztek m-lyen Sárközy helyb. zenekara játszott. A tisztek és legénység nagy száma szokatlanul élénk tette a forgalmat városunkban s bizonyára sokan kívánják, vajha állandó katonasággal bírnánk. Egy magasrangú katonatiszt kijelentése szerint, jövőre ugyanitt nagyobb katonai összpontosítások lesznek.

— **Vízbeállított aratók.** Szlavoniából a minap szekéren 24 arató jött át a Mura vidékre, Tót-Szent-Mártonba. A Mura folyó, melyen ott szekérral rendszeren át lehet hajítani meg volt áradva, az aratók kocsját pedig egy részeg paraszt hajította. A szekér a sebesen rohanó vízben felfordult s a bennlőket magával ragadta az ár. Szerencsére volt segítség a parton s ennek köszönhető, hogy a 24 emberből 18-at sikerült megmenteni. Hat ember a Murába veszett.

— **Iskáró.** Bohin János csáktornyai fiatal iparos holnap d. u. fél 6 órakor vezeti oltárhoz Baumhack Frigyes csáktornyai vendéglős kedves leányát.

— **Kiállítás.** Az 1848-49-iki szabadságharczi kiállítás megnyitását néhány nappal későbbre halasztották, mert annyi nevezetes és rendkívül becses tárgyat érkeztek be, hogy azok elrendezése néhány nappal több időt igényel, mint előre számítani lehetett.

Minden nap számtalan érdekes és becses emléktárgyat küldenek. Zichy Mihály Szat. Pétervárt élő festőművésznök levelet intézett Hentaller Lajos orsz. képviselőhöz, mint a szabadságharczi emlékek kiállításának egyik rendezőjéhez, melyben sajnálatát fejezi ki, hogy nem vehet részt valamely művével ő is e hazafias szellemű kiállításon. Ő azonban 1847 óta Oroszországban tartózkodván, nem volt alkalma látni a szabadságharcz mozzanatait Zalai fegyvertárából azonban két darab kardot küld a kiállításra, melyeket orosz tisztoktól, nevezetesen egyikét Asztafiev tábornoktól kapta kik azokat a szabadságharcz leveretése után a csataterén szedtek fel. Kacziány Géza író a legszebb s legértékesebb okmánygyűjteményt küldötte be a kiállításnak, mely 106 darabból áll. Minden levél vagy kuldemény az 1848-49-i szabadságharczi emlékek kiállítása rendezőinek Budapestre, a fővárosi vigadóba czimzendő.

— **Bucuszó.** Nagy-Kaniszra való átköltözésem alkalmából Isten hozzád és szívesleg bucsut mondok úgy tanár és tanító társaimnak, valamint mindazoknak, a kiket én, és a kik engem szerettek, tiszteltek és baráti vónzalmukra méltattak. Isten veünk. Maradtam kitűnő tisztelettel N.-Kanizsa, 1891. aug. 13.

Horváth István Honor.

— **Megyei hírek.** Ő Felsége a szászantói r. kath. iskolához építésére 100 frtot adományozott. — A megyei gyámoltak száma 1891. jan. 1-én 24255 volt; jul. 1-ig gyámság alá került 1545, gyámság alul felszabadult 869; gondnokság alatt van 528. A gyámpénztárban jelenleg különféle értékekben 960,550 frt van. — Z. Szt. Lászlón Horváth Sándor gabna kazlát 3 éves fiacskája felgyújtotta. — Z. a. l. a. v. a. r. o. n. a. gyermekek közt nagyobb-mérvű vörheny ütött ki. — Alsó Lendva és Hosszafalu iparosai közös iparostilletet alakítanak. — A Balatonvidéki fillokszera elleni védekező egyesület elnökének jelentése szerint a Balaton vidékre nézve a védekezés sikere biztosnak tekinthető. A földm. miniszteriumtól 60 000 Ripariát, 10 000 Szoloniszt és Rupesztrist kért, továbbá Deák Tamás tapolcai vincerellériskolai igazgatót Klosterneuburg, Vöslau, Pfaffenstetten alsó-ausztriai városok védekezési eljárásának tanulmányozására küldötte ki. — A b. f. ü. r. e. d. i. fürdőt aug. 1-ig 1687-en látogatták — Uj fürdő. Petrich Lajos buslaki földbirtokos a gelsei kies hegyekben fakadó szénsavdus forrás vizet ügyesen felhasználva az Amazon völgyben teljes kényelemmel berendezett fürdőt készítettett. — Uj megállóhely. Az Ukki vonalon Ukk és Eötvös állomások közt a 3. számú órháznál Derges nevű feltételes megállóhely létesítettett. — A n. k. a. n. i. s. s. a. i. közközház gondnokává szavazattöbbséggel Trojko Lajos választott meg. — A Mura a széchenykuti rév melletti kocsjáró utat beszakította s mintegy 100 méternyi hosszúságban magával sodorta; így a révet kocsiival teljesen hozzáférhetetlenné tette. — A z. e. g. e. r. s. z. e. g. i. középkeres. iskolának akadémiai rangra emelése érdekében a soproni keresk. és iparkamara pártoló felterjesztést intézett a kereskedelmi miniszterhez. — Kemény József n.-kanizsai kisdendevő és hó 11-én élete 32. évében elhunyt.

— **Hazai hírek.** Biztosított főherczeg. Külföldön általános szokás, hogy fejedelmi családok nagy összegekre biztosítják magukat. Nálunk eddig csak (Orth) János főherczeg biztosította életét, Most József főherczeg is nagy összegre kötött életbiztosítást a Gresham társulatnál. — A z.

ipar törvény módosítása. A kereskedelemügyi miniszter az orsz. iparbanács legközelebbi ülésének napirendjére tűzte ki azon felterjesztésnek tárgyalását, melyet ez ügyben a hazai iparostilleték központi bizottsága hozott intézett. E sokáig kérdésnek legkényesebb része a képesítés igazolásának kérdése. — Magyar egyesület alakult a fővárosban, melynek célja a társadalmi életet minden ízében magyarrá tenni. A mozgalom — melynek élén írók, ügyvédek, orvosok s polgárok állanak, kiterjed a társadalmi életnek lehetőleg összes nyilvánulásaira. Támogatni akarja a magyar sajtót, irodalmat, ipart és kereskedelmet, kiirtani óhajja a német zengerajkolt és német czégtáblákat. Az egyesület tagjai olyan iparosnál és kereskedőnél nem fognak vásárolni, a kinek czége, számlája, kiszolgáltatása nem magyar és nem fognak oly vendéglőbe járni, a hol idegen nyelvű az ételek árjegyzéke és kiszolgálás. Eddig a közélet minden osztályából mintegy 2000 egyén lépett be az egyesületbe, kik 1 frt tagsági díjat fizetnek. A fontos ügyhöz méltó sikert kívánunk. — A felvidéki közművelődési egyesület Szalavszky Gyula áll. titkár elnökelete alatt aug. 10-én tartotta közgyűlést Rózsahelyen a sz. mszédos megyék intelligens közönségének élénk részvételével. Ebben elfogadták a közművelődési egyesületet orsz. egyesületét Ezen egyesület célja a felvidék magyarosodása s a panszláv tőpárt megbuktatása.

— **Fejtőrő,** így nevezik és pedig teljes joggal azt a játékot, mely valóban sok fejlődéssel jár. A csinosan kiállított dobozban elhelyezett 176 alakzatnak, néhány szépen csiszolt kocka felhasználása által leendő összeállítás, rendkívül érdekes mulatságot idéz elő, úgy az ifjaknál, mint a felnőtteknél. E valóban érdekes játék a legmelegebb ajánlatot érdemel meg annyival is inkább, mert hihetetlen olcsó. Ugyanis e játék csaknem minden gyermekjáték kereskedésben megszerezhető csakély 35 krért.

Egy jó házból való ifju Fischer Fülöp helyb. könyvnyomdájában mint

TANONCZ

alkalmazást nyerhet. 3-4 közép vagy polgári iskolát végzett tanulók előnyben részesülnek.

Bővebbet lapunk kiadóhivatalában.

NYILTTÉR.*

A hamisított selyemszövetet felismerhetjük, ha a szövetből egy kis darabkát elégetünk, mi által a hamisítás azonnal kitűnik. A valódi selyem ugyanis a meggyújtás után azonnal összezsugorodik, gyorsan elég s alig hagy maga után kevés hamut, melynek egészen világos barna színe van. A hamisított selyem pedig meggyújtás után lassan ég (mert a szálak egymásután égnék) s égés után sötétbarna sok hamut hagy, mely azonban nem zsugorodik össze, mint a valódi selyemé, hanem darabos lesz. Ha a valódi selyem hamuját összedörzsöljük porrá lesz, míg a hamisított nem. A Henneberg G. (cs. és kir. gyáraktár) Zürichben kívánatra (küld mindenkinél valódi selyem mintákat és szállít selyem és más szövetet egész végekben is vám és postadíjmenesen. Levelekre Svájcba 10 kros bélyeg ragasztandó.

FELELŐS SZERKESZTŐ

MARGITAI JOZSEF

Főmunkatársak:

A KÉPEZDEI TANÁRTESTÜLET TAGJAI

S urednikom moći je svaki dan govoriti med 11 i 12 vurom. — Sve pošiljke tičuce se sadržaja novina, naj se pošiljaju na ime Margitai Jožefa urednika vu Čakovcu.

Izdateljstvo:

Knjžara Fischel Filipova kam se predplata i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

Predplatna čena je:

Na celo leto . . . 4 frt
Na pol leta . . . 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk.
Izlazi svaki otijeden jedankrat i to: vu svaku nedelju.

Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajućega činovničkoga društva“ „Čakovečke sparkasse“, „Medjimurske sparkasse“, i t. d.

Gdo dela tuču?

VI.

(Dalje).

Nigdo nikaj nije pregovorio — samo njegva teca, kak da bi ga hotela opomenuti.

»Kaj misliš moj se-trić, da te deca poslušaju.« — Morti si denes nakanil opet iti k našemu plebanosu? S tim se hotela teca njemu norca napraviti, ar je Misko gda god na farof išel.

»Teca, ti si bila već na farofu; morem reći, da si nisi zapametila spametnoga razgovora, kaj si ondi čula. Ja budem gledal, da i na dalje budem vrėden na farof iti.«

Misko je odgovorio teci, onda je dalje govoril:

Včerašnja je tuča i nas i našega gošpona plebanuša potukla, i vsaki put bude i njega tukla, gda god po sredini fare potegne. Da bi ga susedni plebanos iz jala tukel, na popove bi zemlje tuču napustil, muške bi čuval, ako mislite, da s njom more ladati.

Do vezda nisu bili popi naši neprijatelji. Da bi pop svoje farnike iz osvete tukel — onda nebi tukel svoje zemlje, nego bi je čuval!

»Zareklo ti se, moj Misko!« škripnul je Matijaš Sever — nijeden pop netuče svoje farnike. Zmišljava se on, da bi se seznao, kaj bi se onda žnijm pripetilo. Kak razpusti tuču, onda već žnjom nelada, ona tuče kud hoće.

»Tebi se moj Matijaš, zareklo: tuča pada kud hoće; anda tuča ima volju i razum?«

Kaj pak veli o zvonjenju na oblake? požuril se Matijaš Sever zdignuv saku — Znam, da nam budeš povedal, kaj si od popa čul.

Nego pri kim bi čul? Gdo nas bude od njega bolje podvučil: koja je skrb Božja oko stvorenja i koja do Boga naša dužnost? Jakost Božju i slabocu našu vu vsemu sami vidimo i čutimo.

Srce nas k Bogu vleče; nu gdo nam bude bolje put i cilj k milomu Bogu pokazal kak duhovnik? O zvonjenju na oblake znam vam po kršćanskom navuku reći: cirkva ne vuči, da zvoni odiravaju oblake s tučom, ar da tuča vu zraku i oblaku postavša mora po svojoj težini na zemlju opasti, već sam rekel.

Po naputku cirkvenom redovniki vučiju: zvoni se još gđe kaj na oblake zato, nek se kršćeniki, čuju i zvone, zmisle, da im se zlo grozi, da se vu zlu moltvom k Bogu vtečuju, da ih jakost i milost Botja čuva od zla.

Im nebuta morti posumnjali i podvojil, da Bog more vu on čas zlo odstraniti? Ili mislite, da je B g vsu jakost od sebe vkroj dal, da nije za sebi nikaj pridržal?

Tak se i vam i predjom našim reko i veli se; ali ljudi rajši govoriyu, kak je ni prav, rajši si pripovėdaju ono, kaj nije bilo i nebude nigdar: da bi popi tuču delali.

Bolje bi činili, da se spominaju od onoga, kaj su čuli, kaj jim molitva veli: da su ogenj, grmljavice, strėle, tuča, led i snėg Božje ređi, kojimi nas ošomina i od grėhe odvraća.

Ima ljudh, koji bi najrajši trag Božjega dela šponirali; da je to od bogoljubja, kaj vide okom, vu tom da većem i prst Božji oćutiju, naj bi bilo; nu oni bi radi prenašli, da Bog ne boguje, nego da je njihovo znanje od Boga jakše i mudreše.

On koji vedri i oblači, koji iz vetra puše, koji deždjom nataplja, koji vu zrnu klicu oživljuje, taj dela tuču.

VII.

Biv i Misko još vu reći, niti nije opazil, da su ga poslušitelji njegvi s vekšom delom ostavili i otišli, ali morti zato kaj su ga ne razmeli ili su se štimali, da su mudreši.

ZABAVA.

Zestanak.

(Magjarski napisal Kistaludy).

III.

Va punoj méri počuti vezda Dragica bol i sramotu, no od svega ju je bolje zapeklo, da Mór, kojega tak čutljivo i čisto ljubila, naprav njoj něje istiniki bil. Mnoge suze izcurile su joj kakti bujavca po blėdom licu iz prelėpih očih vu materino krilo.

Mati ju je batrivala, nu s nutršnjom boljom opazi, da joj je taj šmah'avi ja gar vu srcu gluboko zasadjen, nepo zabljiv.

Medtim se je Tivadaru srditost suta-ložila. Još něje niti do zamka nedođe, gđe je počel žaluvati svoje gizardvo činjenje, ali to žalovanje něje bilo tak jako, da bi mu ves pravac i nakanu obrnulo, samo da je nekaj menje karal sina, nekaj malo spočitavajuć mu zatajenje imena i pravice srditost vukanjenene Dragice.

Dugo razmišljavajuć dođe na misel,

da bude bolje, ako Móra vzeme kam sa sobom, nego pa plamen silom vnišćuje vu njem, ar bi ga stim morebiti bolje s poteknul; a onde gđe, da bude med novimi predmeti i pozabil na ljubav, i da bude mu senjani obraz malo nestjal.

Zato napravi priprave za put i hotel, s čim bi že i lepše da dojde vu Budim, i tam vu kraljevskom tom gradu da si zabavi sina. Da cilj leže postigne, pridruži mu nekoliko siromaških ali plemenitih mladičov, koji su radi stali vu gospodsko društvo.

Već je misl i sa živimi farbami namahal, kak bude veliko ime i moguću diku pridobil vu gospodskom svėtu. No kaj je zemeljska bljėskavost vu srcu ljubećem?

Vu jednom jedincatom predmetu nahadja ljube e srdce svoje drago kamenje i znamenje gospodstva. Sve drugo dim mu je i ništetnost; njegvo oko, kak da je nebeski bljėsk zabljesnul, te nikaj nevidi, barem nećuti.

Tak je i Mór mrzlo gledal veličajno lepše priprave za Budim. Bivša vu njem veselost izginula je, te ga niti otcove reći niti opomene staroga dobroga učitelja fra- tra nėsu mogle već razvedriti.

Gdagod bi pogledaval druge mladiće, koji su se s neizkazanom radostjum veselili tomu putovanju i nestrpljivo su čekali vuru, gda potegneju konji; gdagod je gledal te mladiće, kak se s gizardvom blėskavošćum i prešćipim ufanjem opojavaju: svigdar je zdehnul i rekel: »Oni još ne ljubiju!«

* * *

Den putovanja bil je vre odredjen. Bol razstavljanja postajala je sve jakša vu srcu našega Móra, a najteže mu je bilo, kaj je mislil, da se Dragica na njega srdi.

Oj, da mu je samo jedanput moguće žnjom govoriti, da ju moli za oprostjenje. Žuvi se na lehkih krilih, s otrovanim srdcem, žuri se želosten vu prelėpu dolinu ljubavi. Dragica ga već nećeks, neskakće mu na susrėtanje, — zamišljen, nevesel, hotel je vu hižu vlėzti, ali mati mu stane na put s molbom, da jih od vezda na miru pusti, i da bude barem toliko milostivnoga srdca, da njoj i njenoj kćeri nepušća zbog sebe pregnanim i osramoćenim

Najte, reče, već dalje muđiti ono ne- dužno srce, koje se vu vas uhvajuć i nehotomce sebi se samomu izdalo.

Zahman su Móru suze i molbe, kaj

Od onih, koji su ostali, su se vputili, da dovezda'nja misel: da popi delaju tuču, bila je prazna pak nepametna m sel.

Miško je zamučal i otišal misleć: ako sam vas ja ne denes vputil i podvučil, vputile vas budu nekoje knjige, koji čitati znate, a koji neznate, nerazmete se vu knjigu, podvučila vas budu děca, kada budu iz knjige za vas čitali, a vi budete slu'ali.

Sever nije za dugo mogel zaborav ti govora, i vse je okolo sebe spitaval:

Kaj je ono rekel? Kaj tuču Bog děla? tuča da je delo ruke Božje? Kak bi Bog pravoga i krivoga jednako tukel? Ne verujem, Miško je pol popa.

Na to je hitro i skrušeno rekla Magda Brezovka: „Krivce tuče, ar su krivi, a prave, ar krivce ne karaju dosta“; a Gardovčan je klimnul za glavom i to posvedočil.

Ja pak otajem pri svoji pameti, vik-uul je za njimi Matijaš Se er.

(Konec).

Priredil:

Giád Ferencz.

v Čudnovito vraćenje pijausčine.

Nekoj stari baron imal je, polag puno dobrih svojstvih i to osebnost, da je rad pri onom ostal, kaj si je naprvo vzal, pak makar to bilo i kak smešno ili kak se ono veli »bedasto«, za da pak vu takovih sluča-jih, protigovorenju svojih izbegae, včinił se je, kak da opazke protivnikah niti nečuje, te je samo ono, kaj si je preduzel, po svojem načinu dalje tiral.

Med njegovom družinom se je nahadjal i jeden kućiš, koj je k njemu još kakti čisto ml. di dečak došel služit, — najprije

su ga trebali samo za gle kaj iz štacuna donesti ili pri stolu tanjere premenjati, potlam kad je narasel i navčil se konje tirati i jahati, zebrał si ga je stari baron za svo-jega osobnoga, ili kak se veli — paradnoga kućiša.

Vu tom novem vzauju se je naš kućiš Ivan uvěk kakti včren i razumen vodja kon-jah pokazal, ali na jedenkrat se pripeti ono, kaj se pri kućiših često zna događjati; on se najme povda vinu i žganici, a stem je bilo zbogom njegovo sigurno ravnanje konj pred kočijum.

Gospa barunica je uvěk za tim ista, da se Ivan iz službe odpusti, radi svoje pi-jan čine, ali baron se je uvěk včinił proti zahtěvom barunice gluh, te je za učiniti ravnovažje opet s druge strane hvalil Iva-nove krěposti, i ovak je Ivan zmirom i na-dalje ostal vu baronovoj službi kakti kućiš te je i na dalje pil.

Jedan krat se je dogodilo, da je Ivan bivši nakrešen, vozil barunica na setuju, pak ju je negde izvan sela skup skočijum v grabu zesipal, barunica se je nekaj na ma-lom ranila, a kočija sva do besa potrla.

Onak blatna, kak je bila, vu ognju serditosti odide pešice vu grad i onde s ve-likom krikom i halabukom zahteva od ba-runca, da pijanoga Ivana, koj ovak strašno zna prehitavati kočije, a iz njih ovak teme-ljite gospe zesipavati v grabu, odmah, na me-stu iz službe pretira.

Ah, ah, odgovori barun, poklam kam bi se, po svojoj navadi, bil včinił, kak da barunčinu pritužbu nerazme. Tak siromaški Ivan je betežen! — Mi je vrlo žal za njega.

Pijan je a ne betežen! zakriči baru-nica — pak je mene skup s koč jum v grabu prehitil.

Istina, istine, moramo se za njegovo zdravje pobrinuti, odgovori baron — ja bum se taki za njega pobrinul — em on nije kriv, ako beteg na njega dojde.

Ivan bude k baronu pozvan, i on na skoro zatim dojde opoletavajuć se vu sobu.

Ivan! nagovori ga barun — Ti znaš, da ja od tebe puno držim, a danas sam na moju žalost, od gospe barunice doznał, da si betežen, a i sam evo vidim, da je istina, da si betežen, jer komaj se na nogah držiš. Odmah idi, pak si legui vu postelju, da ti se beteg nepogorša, a ja bum ti teki vraćivo poslal.

Ivana su odmah vu postelju odpelali, te na zapoved barona su ma na vrat i pleča metnuli muštardinovog flaštra, a barbir, ko-jega je barun k Ivanu pozval, pustil ma je dobru porciju krvi.

Drugi dan se je Ivan vu postelji komaj gibati mogel, jer muštarda mu je na plečih i vratu kožu vužgala tak, da je bilo sve samo jedan nemur — k tomu je dobival za jesti samo praznu prežganu juhu a onda ni-kaj drugo.

Jedna stariča, koja ga je dvorila, se-dela je podjednom pri njegovoj postelji te mu je povedala, kak je on vu taj nesrečni beteg vpal.

Ovak je to trpelo podjednom črez osam dni. Baron se je svaki dan dvakrat dal o-bavestiti o betežnom stanju svojega dragoga Ivana. — Pri toj slaboj košti ali je zmirom ostalo, akoprem je Ivo čvrsto i sveto tvrdil, da mu nikaj nefali.

Kad je tjeden dni prešlo, bude Ivan proti svojoj volji pred gospodina barona dopeljan.

„No Ivan!“ nagovori ga gospodin — ja čujem, da ti je odlehnulo i da ti ide bolje.

Je milostivni gospodin, prosim ponizno za oprošćenje, toga se više nigdar nebude pripetilo.

No, no, — em to zato nikaj neima — za beteg si nije nitko kriv — betegu Bog da, a mi smo si ga onda dužni vrađiti, ako

je zatajil ime; zahman je genutljivim gra-som prizival ljubljenu Dragicu; nje njeje bilo — nedojde, nego se je samo tupo zdihavanje opazalo i čulo vu praznoj maloi sobi.

S Bogom anda, s Bogom mama! — Budite srećni, reče plačno mladić. Do'el sam Vam se izpričati, ar zutra odhajam daleko, daleko, m rebit za navěk. Samo kak je to izrekel, odprla su se vrata, i Dragica raznježena s plamom ljubavi pad-ne Mõru okolo vrata (šinjak), spustila se na nadimajuće prsi mladićove.

»Moja si i budeš moja« šeptnul je kak iz smrti prebuduju i se mladić. — »Tvoja, nevěk Tvoja«, — zdehne na glas Dragica.

Njene oči pasle su se na njegovom o-bazu, predstavljajuć jedno jedino čustvo jednako onomu svomu, najpotlje padneju dole kak vu sen Angel ljubavi rajskim posmehom razestre krila svoja nad lju-bovniki i milost dana i dobljena zabljeskne vu svih šestih očih bisernom suzicom.

Ganuta mati s drh ućom rukom bla-goslovi mladića, koji je prelěpi zlatni pr-sten natikal obmamljenoj devojci na prst, koji mu je od pokojne matere ostil.

Gda joj ga je nateknul rekel je: Svešćađi Bog vidi srce moje Dragice!

Dragica moja! navěk ti včren ho'em biti!

Razstavil se s njimi, odide s tezkim srcem s jednoga još brežuljka, odkud jih je bilo moći videti, ogledne se nazad i reče!

Bog stobom prelěpa dolina bl-ženstva mojega! Tvoja spomen je vekivečna, spo-men putovala bude s menom vu srceu mojem.

Mõr je od toga časa postal odlučne i, kak i boritelji za borenje pripravni, gda se vre s oljem namažu. Gda se je genu-ili gda je reč izrekel, videlo se je, kak da je odućviljen.

Poticala ga je misel, da Dragica nje-gova, te je po el zavzimati za takvim čini, s kojimi bi se činil dostojen dobil takvoga angela čuvara.

Da je bil poleg toga miraiši i spo-kojne i, radostno, kak da je pomišljaval otec vu duši svojoj, da sin postaja vu lju-bavi hladneši i tvrdneši.

* * *

Den putovanja prispel je. Tivadar sa svojimi končaniki žuri onamo vu kraljev-ski varoš Budim. Vu to vrěme vladal je

Kálmán, on znanostmi preslavljeni veliki vladar.

Ov pridošljaki gostoljubno primi, a navlastito mu se dopadne junački obraz mladoga Mõra, te d žeci ga ne za malog duba, imenoval ga je za svojega.

Pun veselja gledal je Tivadar svojega sina na stezi dike, i tak srećn je bil ne-koje vrěme svedok dike, koja za stopice sprevala sina; ali je došlo vrěme, da mu se bude žojim razstaviti, vu času raz-stajanja nekakva težka bol obuzela mu je srdee, te se vu guboku ozbilnost spustivši poniknuto je gledal vu Mõrov ljubljeni obraz.

I Mõr je genut bil; s neznemierenim srdcem i drhćućim glasom reče najpotlje: »Hvala ti otec na ljubavi i brižljivosti.« Na ovom stanju ovde budem nastojal o-kolo činah, skojimi te nebude — nesme sin osramiti pred svetom

Oprosti mi, ali včroj zaufano, da je vu tom poslu moje srdee zevim tvoje briž jive misli i pom slu preteklo.

To je bil hip, vu kom su govorili čuti, ali vusta nesa mogla. Tivadar njeje mogel ni da bi spomenul misel o svezi s Jedvigom,

(Drugiput daje).

hoćemo, da se ono obistini, kaj Bog veli, najme: „Pomozi si sam, onda ću ti i ja pomoći.

Ako bi se pripetilo, da bi ti nazad zbetažal, ja bum se već pobrinil za to, da ti se opet ista ova vraćta, koja su ti sada tak dobro činila, pružaju.

„Ponizno zahvalim, njihovo gospodstvo, ja mislim, da mi toga više nikad nebu potrebn, — odgovori skrušeno Ivan.

I izbilja, — beteg se već nije povrnil a vraćenja nije bilo treba.

Em. Kollay

KAJ JE NOVOGA ?

Atentat na ministra.

Čitali smo, da su tovaruška ministra Constansa, orsački podtajnik Etienne i odoječni predstojnik Treille, prešestni četvrtak primili nekakove pošiljke, s kojima se je hotelo počinit atentat na njihov život. Poblishe od toga javljaju novine sljedeće: Francuzki minister Constans našel je u svojoj pisarni (kancelariji) na nekakvoj mešnoj knjigi pismo, u kojem je prepoznal rukopis jedne svoje vnuke. Constans je vse ovo poslal svojoj tovarušici, kojoj se je po nekojih znamenji ova pošiljka pričnila jako sumnjivom. Ona nije hotela niti knjigu odpreti, niti pismo prečteti, jer je mislila, da se u vsem tom nahadja kajkakvo ogovarjanje i šimfjanje na nju, kak već nekoji nezadovoljniki su navadni ljude od vlade (kormanja) psuvati vu spodobnih pismih. Tovarušica ministra Constansa poslala je knjigu dvorskome meštru, koji ju je postavil na oblok i tam hotel odpreti. Nego dvorjanik, koj je to vse pregledaval, opazil je vu knjigi nekakvo sumnjivu stvar. Vezda su knjigu poslali direktoru javne segurnosti, koji ju je opet dal pregledati previziterovati po gradskom laboratoriju. Direktor laboratorija napravil je iz pračka, koji se je vu knjigi nahadjal, malu krugljicu, koju je onda kemički vužgal. Kuglica je eksplodirala tak s jakim praskom, kak da bi se bilo sprožilo petdeset puškah. Listi vu nutešnjosti knjige sačinjavali su šupljine, vu kojoi se je nahadjala škatulja sa dve stotine grama praskovog žigov srebra. — Nadalje je vu toj knjigi bilo vu posebnom papiru zamotano okolo dvadeset zrna za revolver i trideset kapslinov. Ova vnožina praskavog srebra, koja se je nahadjala vu knjigi, bila bi dosta, da celo stanje (hižu) zdigne vu zrak i zvun toga da na podu načini šupljinu oko dvadeset mešov. Misli se, da je ovu poslal ministru Constansu nekakov doktor iz Toulona, koji se je bil tam jeden dan prije vmoril. Spodobne pošiljke (pakleci) dobili su iz Toulona orsački podtajnik Etienne i orsački tolnačnik Treille.

Željeznička katastrofa kod Pariza.

Ovih dnevoj okolo pol dvanajste vure v noći dogodila se je na štaciji (banhofu) Saint Mandé pri Parizu grozna željeznička nesreća. Jeden suplementarni cug, koji je dohadjal iz Joinville — Ponta srazil (tresnul) se je s drugim jednim cugom, koji se je nahadjal na banhofu Saint Mandé. Lokomotiv cuga, koji je dohadjal k ovoj postaji (štacionu) vudril je vu tam mirujuči cug, ter se je lokomotiv zdigel (zepel) na njegova tri vagona, vu kojimi su se nahadjali jeden va-

gon prvoga razreda i dva vagoni drugoga razreda. Lokomotiva se je zaradi velikoga vudarca razbila, ter je ves oženj rezspalala po spomenutih vagonih, koji su odmah začeli goreti. Vu vagonih najenkrat nastala je sdvojno vikanje vu pomoć od nesrećnih putnikov. Vnogi su strašno spotrli, a drugi su izpod ruševinah cuga izvlječeni zevsema zgoreti. Ono malo ljudih, kaj se je otelo ognju teško da budu ostali vu življenju, pokedob su grozno ranjeni. Na mjestu nesreće odigrali su se strašni prizori: vu pojedinih vagonih zaglavile su cele familije, a od drugih, koje su brojile po pet šest kotrigov, samo je po jedna peršona oslobodjena. Ljudi, koji su se nahadjali na cugu, pripadali su većšim djelom težačkom i meštarskom stališu, koji su se povračili iz izleta [iz šetanja], pokedob je bila nedelja. Broj aldovov, koje su nastradale pri ovoj katastrofi je do 70 mrtvih i prek stotinu ranjenih. Mrtva tela nesrećnikov su grozno nakažena. S većšinom su obogoreta i počrjena, tak da nemaju niti ljudske spodobe. Gdo je kriv, da se je dogodila ova katastrofa, još se nemre prav znati. Na lice mesta došlo je iz Pariza do 20 jezer ljudih ovu nesreću gledat.

Navučno putovanje redarstvenoga komišara.

Vu nijednom europskom orsagu nekra da se tuliko na željeznicah, kuliko vu Talijanskom orsagu. Talijanska željeznička uprava (poglavarsvo) odlučila je, da tomu stane na kraj, povjeri redarstvenomu komišaru vu Firenci Orestisu, jednomu izmedju svih najspodobnešemu i prefriganomu policisti, da obide vse njezine željezničke štreke, ter po tom predleži način, kak bi se mogle kradje pretrgnuti. Orestis izebral si je štreku (prugu) iz Firencije vu Nizzu, odpre svojega kofera — a vu njem vse prazno; našel je samo listek sljedećega zadržaja: Željeznički tati pozdravljaju ženialnoga komišara; odnesli smo ti vse, a samo ti ostavljam okefu, da si skefaš praha iz cipelah, ar tvoji put nije bil vrđen niti toga praha. Povrni se dimo i budi osvedočen, da se bađe i na dalje kralo. Orestis se ipak ufa, da mu bude pošlo za rukom tatbni kraja napraviti.

Pojel njoj vuho.

Čudne se stvari dogadjaju na svētu, a med takove osobitosti spada i sljedeći dogodjaj koji se je pripetil vu Parizu ovih dana. Jeden zidar bil se je zaručil sa sljepom devojkom Viktorijom Lefranz. Nu, kak se je taj zidar Nolliere vu zadnje vrijeme bil pokvaril, ostavila ga je njegova zaručnica. Nollier se je anda zaklel, da se bude nad devojkom ljuto fantil. Kad ju je ovih dnevoj srel na vulici s njezinom sestrom, hitil se na nju i odgrizel je njoj vuho. Na viku sestre zšli su se ljudi i vlovili su atantatora Nolliere je ljudem izjavil, da je pojel devojčino vuho, i da mu je žal, kaj su ga pri njegovom gošćeju zaprečili, jer bi bil pojel i drugo vuho svoje negdašnje zaručnice.

Kolera na izhodu.

Po glasi turskog službenog lista vumrlo je od kolere vu Meki 79, vu Džedi 30, a vu Aleppu prek 30 peršonah. Med ovimi vumrl je i carinski direktor vu Džedi imenom Šerij Efendi. Turski zdravstveni komišar vu Meki dr. Hadji Arif Beg dobil je zapoved, da iz Meke čim brže razegna vse muhamedanske hodočastnike (romare). Kak javljaju arabske novine, nebudu bosanski hodočastniki, koji se odvraćaju iz Meke putu-

vati izraven vu Trst, nego se budu morali vu kojem turskom špitalu podvrći vraćenju.

Otec i kći vu medvedovoj kerletki.

Iz Nju-Jorka pišu sljedeće: Ovih dnevoj odigral se je vu botaničkim vrtu varaša Čikaga strašen dogodjaj. Tu je pred kerletkom suroga medveda stala jedna familija, koja je prispela iz Manukapolisa, a otec podigne svoju tri ljeta staru kćerku prek sgrade, da bi mogla živine bolje videti. Nu detetu se je najenkrat zdrapila opravnica, i ono je pal vu kerletku da oslobodi svoje dēte Vu prvi mah prestrasili su se medvedi, nu za kratko vrēne počeli su navaljvati na nena-dane aldove. Ljudstvo je hitalo na zvēri kamenje da ih vmirovi, a kuražen otec se je boril proti medvedom, koji su bili jo preplašeni tim iznenadnim skokom ljudih vu njihovo kerletku. Medtimga jeden stražar je otšel po pušku, ali da bi ljudi čekali na njegov povracek sigurno bi i otec i dēte postali aldovi groznih zvērih, koje su već za vreme s'gurno navaljivali na oca. Medvedi su već počeli trgati njegovu opravu. Najenkrat zgrabilo je stotina rukah za štanjgu, za koju se je otec zgrabil, dižeč na ruki svoje dēte. I ljudem je na sreću pošlo za rukom ovak izvleći i oca i kćer iz medvedovoj kerletko prije nege je došla oru^{na} pomoć.

Horvatsko-magjarski razgovori.

Horvát-magyar beszélgetések.

Pes. — A kutya.

II.

- Pes ima na truplu hrbet i trbuh.
- A kutyanak a törzsén van a háta és a hasa.
- Pod truplom ima četiri noge.
- A törzse alatt van négy lába.
- Pes ima na nogah novte (škrample).
- A kutyanak a lábain vannak (škrample).
- Pes je s dlakom pokrit.
- A kutya szőrrrel van fődve.
- Dlaka psa je bela, črna, žuta, ili pisana.
- A kutya szőre fehér, fekete, sárga, vagy tarka.
- Pes laja.
- A kutya ugat.
- Pes mrgoče.
- A kutya morog.
- Pes beži.
- A kutya fut.
- Pes skače.
- A kutya ugrál.
- Pes skož.
- A kutya ugrik.
- Pes pliva.
- A kutya uszik.
- Pes je čemerén.
- A kutya mérges.
- Čemerén pes grize.
- A mérges kutya harap.
- Pes rad ima svojega gazdu.
- A kutya szereti a gazdáját.
- Pes je veren.
- A kutya hű.
- Pes je povučljiv.
- A kutya tanulékony.
- Hižni pes hižu čuva.
- A házi kutya a házat őrzi.

— Pes jede meso kruh i drugu jestvino
A kutya eszik hust, kenyeret és más-
ételt.
— Lovni pes s lovcem lovit (vadásit)
hodi.
A vadászkutya a va dászszal vadászni jár.
— Nekoji pes čuva čorđu.
Némely kutya őrzi a csordát.
— Mesarski pes tira tele, kravu, sviuju.
A mészároskutya hajtja a borjút, tehe-
net, disznót.
— Psi ostekliju.
A kutyák megdühödnek.
— Čuvajmo se od stekloga psa.
Őrizkedjünk a dühös kutyától!
— Pes se pri hiži zadržava.
A kutya a háznál tartózkodik.
— Pes je hižna živina.
A kutya házi állat.

»The Gresham«

Pri »The Gresham« zvanom london-
skom družtvu (vu Čakovcu je upravničtro
pri Graneru stacunarju), je moči život osi-
gurati. Tojest plati, gdo si hoče život osi-
gurati, po letu veku ili menjšu svotu i to
poleg toga, kak je gdo star i kak svotu hoče
pa dobi, pak ako bi vumil, herbom imenito
družtvo zplati onu svotu, na koju je bil isti
osiguren, ili ako doživi v. pr. 15—20 let,
njemu čaju istu svotu vu ruke. Tak je moči
život ženskah i decah osigurati. Ovo družtvo
na svoje glavno upravničtro vu Ba dapeštu.

Gabonaárak. — Cena žitka.

1 m.-máza. — 1 m.-cent.		frt	kr.
Buza	Pšenica	9—50	—
Zab	Zob	5—50	—
Rozs	Hrž	8—50	—
Kukoricza	Kuruza	6—30	—
Árpa	Ječmen	6—	—
Fehér bab	Grah beli	7—	—
Sárga »	» žuti	6—	—
Vegyes »	» zmešan	5—50	—

LOTERIJA. Buda 9-ga aug. 1891.
47 69 5 88 80

ODGOVORNI UREDNIK:
MARGITAI JOZSEF
Glavni suradnik:
GLAD FERENCZ.

Hirdetések.

2755 tkvi szám 891.

Arverési hirdetményi kivonat.

A csáktornyai kir. jbiróság mint tkvi
hatóság közhírré teszi, hogy Bottornya köz-
ség végrehajthatóak Szklepits Mihály végre-
hajtást szenvedő elleni 2 ft 31 kr. hirtel-
lési díj és járuléka iránti végrehajtási ügyé-
ben a nkanizsai kir. törvényszék (a csáktor-
nyai kir. jbiróság) területén lévő podtureni
726 tk. 1051 hrsz. a. Szklepits Mihály
tulajdonán felvett egész ingatlan és tartozá-
ka 64 frt becsértékben, továbbá a végre-
hajt. törvény 156 § a értelmében a podtu-
reni 721 tk. 14 hrsz. a. 166 frtra, 657
hrsz. a. 32 frtra, a podtureni 723 tk. 582
hrsz. a. 63 frtra, a 728 tk. 1508 hrsz. a.
112 frtra becsült ingatlanokra az árverést
ezennel megállapított kikéltési árban elrendel-
te, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az

1891 évi augusztus hó 21-én d. u. 3 órákor

a podtureni község házánál megtartandó
nyilvános árverésen a megállapított kikéltési
áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozők tartoznak az in-
gatlanok becsárának 10% -át készpénzben
vagy az 1861. LX. t.cz. 42. § ában jel-
zett árfolyammal számított és az 1881. évi
november hó 1 én 3333. sz. a kelt igaz.

ságügyministeri rendelet 8 §-ában kijelölt
óvadékképes értékpapirban a kikéltött ke-
zéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.cz.
170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíró-
ságnál előleges elhelyezéséről kiállított sza-
bályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Csáktornya 1891. évi július
hó 12 ik napján.

A csáktornyai kir. jbiróság mint tkvi
hatóság. 871.

Pályázat.

A domásinecezi (Zalam.) r. kat.
iskolánál egy **tanítói állomásra**
pályázat hirdettetik.

Fizetés: **300** frt, szabad lakás és
elegendő tűzifa. **Magyar és hor-
vát nyelv** tudása megkívántatik.

Pályázati határidő **október hó 25.**
mikor is a pályázók személyes meg-
jelenése kéretnek.

A képesítéssel felszerelt folya-
molványok **FILIPICH LAJOS**
plébánoshoz Dekánoveczre
intézendők. 872 1—3.

Richter-féle
Fejettörő
Legújabb
türelmi játék.
176 feladat.
Nagyon érdekes
és nagyon mulatságos.
Ára **35 Kr.**; minden
jűtikér kereskedésben kapható.
Utánzóktól óvjunk magunkat és csakis oly skatulyákat
fogadjunk el, melyeken a gyári jel a „veres Horgony” van.

Gyors és biztos segítség gyomorhajók s azok következményei ellen.

Az egészség fenntartására, az életnedvek s ennek folytán a vérnek tisztítására és tiszta álla-
potban való fenntartására és a jó emésztés elősegítésére a legjobb s leghatásosabb szer a már is
mindenütt ismeretes és kedvelt

életbalsam Dr. ROSA-tól.

Ezen életbalsam a legjobb s leggyógyhatásos gyógyszerfűvekből a legodonosabban van készítve s
különösen minden emésztési bajok, gyomorgörög, étvágyhiány, savanyúság, vértőlulás, aranyeres
bajok stb. ellen teljesen határozottan bizonyul. Ily kitűnő hatásai következtében ezen életbalsam egy
bizonyult, megbízható házi szerévé lett a népek. **Ára egy nagy üveggel 1 frt, kis üveggel
50 kr. Elismert íraték ezzel bárkinek betekintés végett rendelésre állnak.**

Óvás! Hamisítások elkerülése végett, mindenkit figyelmeztetek, hogy az egyedül
általam az eredeti utasítás szerint készített „Dr. ROSA-féle életbal-
zsam” minden üvegcskéje két burkolta van csomagolva, melynek hosszoldalán
„Dr. ROSA életbalsama” a „fekete sashoz” címzett gyógyszer-
cárból. **FRAGNER E. Prága 205—III.** német, cseh, magyar és francia
nyelven olvasható, széles felet pedig az ide nyomott védjegy látható.
**Dr. ROSA életbalsama valódián kapható csak a készítő
FRAGNER E.**

Védjegy: főraktárában, gyógyszerházban a „fekete sashoz” Prágában 205—III.
és **BUDAPESTEN Török József** ur gyógyszerésznél, Király-utca 12. sz. Budai Emil ur
városi gyógyszerházban a Városház-téren

**Az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb gyógyszerházban van raktár
ezen életbalsamból.**
Ugyanott kapható:

„prágai általános házi kenőcs”

több ezer hányilatkozattal elismert **biztos gyógyszer** mindenféle gyulladások, sebek és gennyed-
ések ellen. Ezen kenőcs biztos eredménnyel használható a női emelő gyulladásánál, a tej tepesedésénél
és emelő megkeményedésénél szűlőskor, kelevénynél, vérdaganatoknál, gennyes fakadékoknál, pokol-
varnál, körömgöknél, az ugynevezett korömferégnél, elkenyőzésekénél, felgyulladásoknál, mirigyda-
ganatoknál, zsírdaganatoknál, érzéketlen tagoknál stb. Minden gyógyulást, daganatot, elkenyőzést,
felgyuladást a legrovidebb idő alatt elhárítja, s ahol már gennyedés mutatkozik, ott a daganatot leg-
rovidebb idő alatt fájdalom nélkül felszívja, kiéri és kigyógyítja.

Kapható 25 és 35 krajczáros szelencékben.

Óvás! Mivel a prágai általános házi kenőcs sokszor utánozódik, min-
denkit figyelmeztetek, hogy az eredeti utasítás szerint csak ná-
lam lesz készítő, s csak akkor valódi, ha a sárga őrzőszelencé, melybe
töltött, vörös használati utasításokba (melyek 9 nyelven nyomták) és két
kartonba, melyen az ide nyomott védjegy látható — burkolva van.

HALLÁSI BALZSAM a legbizonyosabb, számtalan próbát
Által legbiztosabban elismert szer a nehézhallás kigyógyítására s az
egészen elvesztett hallási tehetőség visszanyerésére. **Egy üveg ára 1 frt.**

Melyik lapra fizessünk elő ?

Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél
fogva legelőcsőbb magyar lap az

„EGYETÉRTÉS”,

a mely az új évvel immár 25-ik évfolyamába
lépett. Ez a magyar olvasóközönség lapja.
Hiteles forrásokból származó értesüléseinek
gyorsasága, alaposasága és sokasága, rovatai-
nak változatossága, kitűnősége, a különböző
olvasmányok gazdag tárháza tették az
„Egyetértés”-t népszerűvé. Az országgyűlési
tárgyalásokról a legrészletesebb s e mellett
tárgyalagos hű tudósítást egyedül az „Egyet-
értés” közöl. Gazdasági rovata elismert régi
tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s
gazdaközönség nem szorul többé idegen
nyelvű lapra, mert az „Egyetértés” keres-
kedelmi s tözsdei tudósításainak bőségével s
alaposaságával ma már nem versenyezhet
más lap. A kereskedő, az iparos s a mező-
gazda megtalálja mindazt, amire szüksége
van. Változatosan szerkesztett tárcaájában
annyi regény olvasmányt ad, mint egy lap
sem. Két-három regényt közöl egyszerre,
ugy, hogy egy év alatt 30—40 kötetnyi
regényt, részint eredeti, részint a külföldi
legelesebb termékeket jó magyarságu fordít-
ásban kapnak az „Egyetértés” olvasói. A
ki olvasni valót keres és a világ folyásáról
gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen
elő az „Egyetértés”-re, melynek előfizetési
ára egy órá 1 frt 80 kr., negyedévre 5 frt
s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az
„Egyetértés” kiadóhivatalába küldendők.
Mutatványszámot a kiadóhivatal kívánatra
egy hélig ingyen és bérmentve küld.

18—52 824

HIRDETMÉNY.

A csáktornyai állami tanítóképző-intézet köztartásához szükséges

hus, kenyér, zsemlye és liszt

beszolgáltatása verseny útján, vállalkozóknak adatik ki.

Felhívtnak tehát a jogosult iparosok, hogy ajánlataikat f. é. aug. 24-ig az intézet igazgatóságánál adják be.

Csáktornya, 1891. aug 5-én

Margitai József

igazgató.

869 2-2

Bérbeadandó.

Csáktornyan, Deák-utca az előbbi Rosenberg-féle házban következő helyiségek f. évi szeptember hó 20-tól kiadandók, esetleg az egész ház szabad kézből azonnal eladó:

Üzlethelyiség lakással, hozzátartozó padlás- és pinczével.

Két szobából álló udvari lakás.

Egy szoba, konyha és éléskamrából álló udvari lakás.

Továbbá:

Egy nagy világos **raktárhelyiség** (Magazin).

Bővebb értesítést szerezhetni

Sonnevald Hermánnál

A.-Domborun.

Ugyanott, a csáktornyai izr. imaházban két ülés (34. számú férfi és 9. sz. női ülés) is eladandó.

868 2-2

Egyetlen egy kísérlet mindenkit meg fog győzdetni, hogy a

valóban a legkitünőbb szer minden rovar ellen,

mivel — e tekintetben páratlan — bámulatos erő- és gyorsasággal teljesen kipusztít mindenféle rovar. Legjobban alkalmas elhíntés által az üvegre csavart Zacherlin önmegtakarítóval.

A Zacherlint nem szabad a közönséges rovarporral összetéveszteni, mert a Zacherlin egész más különlegesség, mely soha és sehol sem kapható, mint

lepecsételt üvegekben J. Zacherl névvel.

A ki tehát Zacherlint kér és papirtekercsben vagy dobozban port kap, mindenesetre meg van csalva.

Valódi minőségben kapható: Csáktornyan Strahia testvéreknél, Gráner testvéreknél, Heinrich Miksánál, Güncz L.-féle gyógyszerárban. — Alsó-Lendván Fuss Nándor gyógyszerésznél és Freyer Fülöpnél. — Perlakon: Sosterics Pál és Kramarics Viktor fűszerkereskedésében.

803 8-10